

Forslag

til

Lov om udlån til statshusmandsbrug m. m.

Fremsat den 17. november 1954 af *landbrugsministeren*.

§ 1.

Stk. 1. Til erhvervelse af jord til udstykning af selvstændige brug og tillægsparcer, til udførelse af fornødne grundforbedringsarbejder på de indkøbte arealer, til anlæg af de for udstykning af arealerne nødvendige veje og til beplantning af de til landbrug uegnede arealer i henhold til § 9 i statshusmandsloven (lovbekendtgørelse nr. 247 af 6. juli 1954) kan der i finansårene 1955—56 og 1956—57 anvendes indtil henholdsvis 6 mill. kr. og 3 mill. kr. af jordfondens midler.

Stk. 2. Til erhvervelse af jord til oprettelse af havelodskolonier i henhold til nævnte lovs § 9, jfr. § 7, kan der i hvert af finansårene 1955—56 og 1956—57 anvendes indtil 1 mill. kr. af jordfondens midler.

Stk. 3. Til byggelån, installationslån og etableringslån i henhold til nævnte lovs §§ 17, 18, 19 og 20 kan der i hvert af finansårene 1955—56, 1956—57 og 1957—58 anvendes indtil 3,5 mill. kr. af jordfondens midler.

Stk. 4. Til tillægslån og etableringslån i henhold til nævnte lovs §§ 55 og 56 kan der i hvert af finansårene 1955—56 og 1956—57 anvendes indtil 400 000 kr. af jordfondens midler.

§ 2.

Stk. 1. Til jordkøbslån og byggelån samt installationslån og etableringslån i henhold til § 30, jfr. §§ 31 og 33, i statshusmandsloven kan der i hvert af finansårene 1955—56 og 1956—57 anvendes indtil 15 mill. kr. af statskassen.

Stk. 2. Til erhvervelse af tillægsgjord og til byggelån og etableringslån i henhold til nævnte lovs § 30, jfr. § 34, kan der i hvert af ovennævnte finansår anvendes indtil 3 mill. kr. af statskassen.

Stk. 3. Til tillægslån og etableringslån i henhold til nævnte lovs §§ 55 og 56 kan der i hvert af ovennævnte finansår anvendes indtil 1 mill. kr. af statskassen.

Stk. 4. Til lån i henhold til nævnte lovs § 59 kan der i hvert af ovennævnte finansår anvendes indtil 500 000 kr. af statskassen.

Stk. 5. Til anlæg af adgangsveje fortrinsvis i særlig tyndt befolkede egne, jfr. nævnte lovs § 45, sidste punktum, kan der i hvert af ovennævnte finansår anvendes indtil 300 000 kr. af statskassen.

§ 3.

Stk. 1. De i henhold til denne lov ydede lån forrentes med 2 pct. halvårlig.

Stk. 2. Af lån til opførelse af bygninger på nye selvstændige landbrug samt gartnerier og havebrug er dog tre femtedele rentefri, bortset fra lån til opførelse af drivhuse, hvoraf halvdelen er rentefri. Med hensyn til lån til overtagelse af ældre bygninger på stamparceller, jfr. § 12, stk. 1 in fine, i statshusmandsloven, kan der indrømmes rentefrihed for indtil halvdelen af bygge-lånet.

Stk. 3. I særlige tilfælde kan der indrømmes rentefrihed for indtil halvdelen af bygge-lån, der ydes i henhold til nævnte lovs §§ 20, 34 og 55, bortset fra lån til opførelse af drivhuse.

Stk. 4. Der kan indrømmes rentefrihed for indtil halvdelen af etableringslån i henhold til nævnte lovs § 19, stk. 2, jfr. §§ 31, 33, 34 og 56, og i ganske særlige tilfælde kan der indrømmes rentefrihed for hele lånet i indtil de første 5 år.

§ 4.

Jordkøbslån til nye selvstændige landbrug samt til gartnerier og havebrug må ikke overstige henholdsvis 16 000 kr. og 8 000 kr. Jordkøbslånene kan dog undtagelsesvis udgøre indtil henholdsvis 20 000 kr. og 13 000 kr. Lånene afdrages, når byggelånene er indfriet, med en fast halvårlig ydelse af $2\frac{1}{4}$ pct. af hvert låns oprindelige hovedstol, hvoraf 2 pct. af den til enhver tid skyldige gæld er rente og resten afdrag.

§ 5.

Stk. 1. Byggelån til nye, selvstændige mindre landbrug må ikke overstige 52 000 kr., og byggelån til nye, selvstændige større landbrug må ikke overstige 55 000 kr. I særlige undtagelsestilfælde kan der bevilges byggelån med indtil 59 000 kr. til nye, selvstændige større landbrug. En femtedel af hvert lån er rentefri og afdragsfri, jfr. dog § 8. To femtedele af lånet er rentefri, jfr. dog § 43, stk. 3, i statshusmandsloven, men afdrages efter de første 5 års forløb med 0,4 pct. halvårlig af det samlede byggelån. Når denne del af lånet er tilbagebetalt, afdrages de forrentningspligtige to femtedele af lånet med en fast halvårlig ydelse svarende til den oprindelige rente af lånet med tillæg af 0,4 pct. af det samlede lån, og af denne ydelse er 2 pct. af den til enhver tid skyldige gæld rente og resten afdrag.

Stk. 2. Byggelån til nye selvstændige gartnerier og havebrug må inklusive lånet til opførelse af drivhuse ikke overstige 46 000 kr. Når drivhuslånet er afdraget, afdrages resten efter de i stk. 1 anførte regler.

Stk. 3. Lån til opførelse af drivhuse, der ikke må overstige halvdelen af det i stk. 2 anførte beløb, er afdragsfri i de første 2 år, hvorefter de afdrages med $\frac{1}{30}$ halvårlig i løbet af 15 år.

Stk. 4. Byggelån til stamparcelkøbere må ikke overstige 59 000 kr. Lånene er afdragsfri i de første 5 år, hvorefter en eventuel rentefri del afdrages med 0,5 pct. halvårlig af det samlede lån. Iøvrigt afdrages lånet

med en fast halvårlig ydelse svarende til den oprindelige rente af lånet med tillæg af 0,5 pct. af det samlede lån, og af denne ydelse er 2 pct. af den til enhver tid skyldige gæld rente og resten afdrag.

§ 6.

Stk. 1. Installationslån i henhold til §§ 19, 31, 33 og 56 i statshusmandsloven må ikke overstige 2 500 kr. De afdrages med $\frac{1}{40}$ halvårlig i løbet af 20 år.

Stk. 2. Etableringslån i henhold til nævnte lovs §§ 19, 31, 33, 34 og 56 må ikke overstige 7 000 kr. Lånene er afdragsfri i de første 2 år, hvorefter de afdrages med $\frac{1}{20}$ halvårlig i løbet af 10 år. I ganske særlige tilfælde kan der indrømmes afdragsfrihed i indtil de første 5 år og nedsættelse af de halvårlige afdrag til $\frac{1}{40}$ af lånets oprindelige hovedstol. Afdragene afskrives på den rentefri del af lånet, indtil denne del er fuldt afdraget, og derefter på den forrentningspligtige del af lånet.

Stk. 3. Etableringslån efter nævnte lovs § 19, jfr. §§ 17 og 31, kan undtagelsesvis, når ansøgeren ved egne midler har anskaffet besætning og inventar, ydes til andre for ejendommens oprettelse og etablering nødvendige anskaffelser.

Stk. 4. Etableringslån efter nævnte lovs § 19, jfr. §§ 18 og 33, kan undtagelsesvis ydes til anskaffelse af kedel og rør til varmeanlæg i drivhuse m. m.

§ 7.

Stk. 1. Jordkøbslån i henhold til § 34 i statshusmandsloven, byggelån i henhold til §§ 20 og 34 i nævnte lov samt tillægslån i henhold til § 55 i nævnte lov forrentes og afdrages med en fast halvårlig ydelse af $2\frac{1}{2}$ pct. af lånets oprindelige hovedstol, hvoraf 2 pct. af den til enhver tid skyldige gæld er rente og resten afdrag. Er der indrømmet rentefrihed for en del af lånet, afskrives afdrag på lånet først på den rentefri del af dette, indtil denne del er fuldt afdraget, og derefter på den rentepligtige del af lånet, og den halvårlige ydelse nedsættes med så mange promille, at lånets samlede afdragstid afviger mindst muligt fra afdragstiden efter de foran i 1. punktum fastsatte regler. I særlige tilfælde, navnlig når lånet ydes til foranstaltninger, som kan forventes at tage deres værdi over en kortere årrække, eller

F. t. l. om udlån til statshusmandsbrug m. m.

når lånets pantsikkerhed kan anses for mindre betryggende, kan lånets afdragstid afkortes ved, at der fastsættes et tillæg til den faste halvårige ydelse enten for lånets samlede løbetid eller for et i hvert enkelt tilfælde fastsat antal halvårsterminer. Dette tillæg kan ikke overstige 1 pct. af lånets oprindelige hovedstol. Lån til opførelse af drivhuse afdrages dog efter reglerne foran i § 5, stk. 3.

Stk. 2. Tillægslån i henhold til nævnte lovs § 55 må ikke overstige forskellen mellem 30 000 kr. og tidligere modtagne lån, jfr. stk. 2 i nævnte paragraf. Lån til opførelse af drivhuse må endvidere ikke overstige det foran i § 5, stk. 3, fastsatte beløb med fradrag af tidligere hertil ydede lån.

Stk. 3. Ydelse af tillægslån i henhold til nævnte lovs § 55 kan, såfremt der i ejendommen indestår tidligere i henhold til samme bestemmelse eller tilsvarende bestemmelser i de i lovens § 57, stk. 2, omhandlede ældre jordlove ydede tillægslån, betinges af, at de ældre tillægslån eller restgælden på disse forrentes og afdrages med halvårige ydelser, som fastsættes efter reglerne foran i stk. 1 på grundlag af lånenes oprindelige hovedstol. Ved ejerskifte kan tilsvarende betingelse sættes for erhververens overtagelse af sådanne tillægslån i ejendommen.

Stk. 4. Byggelån efter nævnte lovs § 34, jfr. § 20, kan undtagelsesvis ydes husmænd, som ved egne midler har erhvervet tillægsgjord, til den ved ejendommens forøgelse nødvendiggjorde opførelse eller udvidelse af avlsbygninger.

§ 8.

Stk. 1. Den rente- og afdragsfri del af et byggelån forfalder til tilbagebetaling, hvis ejendommen inden 20 år efter lånets udbetaling overdrages til en person, som ikke er låntagerens livsarving eller efterlevende ægtefælle. Statens jordlovsudvalg kan dog tillade, at den nævnte del af lånet helt eller delvis forbliver indestående i ejendommen; men tilladelsen kan gøres afhængig af, at

denne del af lånet fremtidig forrentes og afdrages, jfr. § 43, stk. 3, i statshusmandsloven.

Stk. 2. Efter forløbet af 10 år efter lånets udbetaling kan statens jordlovsudvalg formindske den pågældende del af lånet med en tiendedel årlig, og efter forløbet af 20 år efter udbetalingen nedskrives lånet med den resterende del af det rente- og afdragsfri beløb.

§ 9.

For lån, som i henhold til statshusmandsloven ydes til opførelse af bygninger i andre materialer end almindeligt murværk, kan landbrugsministeren fastsætte en kortere afdragstid end den i § 5, stk. 1, 2 og 4, omhandlede. Iøvrigt finder bestemmelserne i fornævnte lov og i denne lov anvendelse på sådant byggeri med de begrænsninger, som opfyldelsen af de i henhold til bygningslovgivningen fastsatte betingelser for byggematerialernes anvendelse medfører.

§ 10.

Stk. 1. Denne lov, som ikke gælder for Færøerne og Grønland, træder i kraft den 1. april 1955. Samtidig ophæves lov nr. 30 af 18. februar 1954 om udlån til statshusmandsbrug m. m.

Stk. 2. Såfremt der i et finansår ikke bliver anvendelse for det fulde beløb, som er bevilget af statskassen eller jordfondens midler til et af de ovenfor omhandlede formål, kan det overskydende beløb med landbrugsministerens samtykke efter forhandling med finansministeren anvendes i det følgende finansår eller i samme finansår til andet formål, der gennemføres ved udlån fra samme långiver i henhold til statshusmandsloven.

Stk. 3. De i denne lov, bortset fra § 7, stk. 1, fastsatte rente- og afdragsbestemmelser gælder tillige for lån, der er bevilget i finansårene 1944—45, 1945—46, 1946—47, 1947—48 og 1948—49 til oprettelse af nye selvstændige landbrug. Bestemmelserne i § 7, stk. 1, kan tillige bringes til anvendelse på lån, som er bevilget før den 1. april 1951.

Bemærkninger til lovforslaget.

I overensstemmelse med reglerne i § 17, stk. 1, i statshusmandsloven (lovbekendtgørelse nr. 247 af 6. juli 1954) søges ved nærværende forslag de fornødne midler til gennemførelse af statshusmandsloven stillet til rådighed for hvert af finansårene 1955—56 og 1956—57, forsåvidt angår byggelån, installationslån og etableringslån i henhold til lovens §§ 17, 18, 19 og 20, tillige for finansåret 1957—58 af hensyn til den rettidige tilrettelæggelse af afhændelsen af statsjord til overtagelse pr. 1. april 1957.

Under hensyn til, at det statistiske departement har beregnet, at byggeomkostningerne ved opførelsen af husmandsbygninger, der i tiden 15. september 1952 til 15. september 1953 steg med 1,3 pct., er steget med yderligere 4,2 pct. i tiden 15. september 1953 til 15. august 1954, foreslås maksimumsbeløbene for byggelån i forslaget § 5 forhøjet med 2 000 kr. i forhold til udlånslovene for de 2 foregående år. Maksimumsbeløbene for jordkøbslån, installationslån og etableringslån er i §§ 4 og 6 optaget med samme beløb som i den gældende udlånslov.

Som følge af, at regeringen ved forslag til lov om udlån til visse landbrugsejendommers overtagelse til selveje søger de fornødne midler stillet til rådighed til udlån til lejehuses overtagelse til selveje samt foreslår de herom gældende regler i statshusmandslovens § 32 ophævet, er der ikke i lovforslaget optaget en til § 2, stk. 2, i den nugældende udlånslov svarende bestemmelse om rådighedsbeløb til erhvervelse af lejehuse.

Løvrigt er rådighedsbeløbene i lovforslagets §§ 1 og 2 optaget med samme beløb som i den gældende lov.

Til lovforslagets enkelte paragraffer bemærkes følgende:

Til §§ 1 og 2.

Efter forslaget forskydes bevillingerne et finansår i forhold til den nugældende udlånslov.

Til §§ 3—5.

Bestemmelserne svarer til §§ 3—5 i den nugældende udlånslov, bortset fra ovennævnte ændring af maksimumsbeløbene i § 5.

Til § 6.

Den foreslåede nye bestemmelse i stk. 3 tager sigte på de jævnlige forekommende tilfælde, hvor de opsparede egne midler, som det normalt forudsættes, at en ansøger til et nyt brug er i besiddelse af til færdiggørelse af bruget og igangsættelse af driften, på forhånd af ansøgeren er investeret i besætning og inventar.

Ved den foreslåede bestemmelse i stk. 4 imødekommes et af Alm. dansk gartnerforening med henblik på visse drivhusgartneriers særlige behov fremsat ønske.

Til § 7.

Der har i praksis vist sig et behov for længvining til nødvendig bygningsudvidelse i tilfælde, hvor et mindre brug er blevet suppleret med tillægsjord, som husmanden har fremskaffet for egne midler og uden at gøre brug af adgangen til at opnå statslån til jordkøbet, men hvor husmanden ikke herudover råder over de fornødne midler til en efter arealforøgelsen påkrævet komplettering af ejendommens driftsbygninger.

Den foreslåede nye bestemmelse i stk. 4 tager sigte på tilfælde af denne art.

Til §§ 8—10.

Bestemmelserne svarer til §§ 8—10 i den nugældende udlånslov.